

Додаток 15. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ЗА КВАЛІФІКАЦІЄЮ «МЕНЕДЖЕР СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ» (ДСТУ ISO 14001:2015, ISO 14001:2015)Ф-55-44
Додаток 15 до ДП ОСП-18**Критерії оцінювання компетентності фахівців за кваліфікацією
«Менеджер систем екологічного управління»
(ДСТУ ISO 14001:2015, ISO 14001:2015)****Особисті характеристики**

Менеджер систем екологічного управління (ДСТУ ISO 14001:2015, ISO 14001:2015) повинен ознайомитися з Кодексом професійної поведінки і декларувати в заяві на сертифікацію, що він цілком і твердо буде дотримувати положень цього документа.

Менеджери систем екологічного управління ОСП УАЯ повинні мати загальні знання та навички на рівні, які зазвичай можуть бути отримані в університеті / вища освіта.

Менеджери систем екологічного керування і мати **4 повних роки** робочого досвіду, в тому числі **не менше 2 років** в області охорони навколишнього середовища.

Менеджер систем екологічного управління ЕОQ повинен бути сприйнятливим, усвідомлювати сутність екології, бути прихильним до якості, чесним, лояльним, кваліфікованим, бути готовим сприймати та навчатися новим технологіям. Він повинен мати організаторські здібності, демонструвати здатність працювати в командах, усвідомлювати можливі наслідки і витрати.

Менеджери систем екологічного управління повинні бути здатні застосовувати загальні знання систем менеджменту, навички роботи в офісі, системи та технології, культурні норми і вміння застосовувати мову та комунікативні навички на відповідних рівнях.

Менеджери систем екологічного управління повинні бути в змозі оцінювати системи екологічного менеджменту, що пов'язані із стандартами і нормативними документами та застосовувати відповідні екологічні методи управління. Це включає в себе знання та навички, що стосуються:

- Знання та розуміння екологічних наук та технологій.
- Здатність виявити і оцінити технічні та екологічні аспекти продукції, послуг і видів діяльності, у тому числі об'єктів.
- Знання та розуміння застосування відповідних стандартів, інструкцій, правил, законів і кодексів практик.
- Знання та розуміння застосування стандартів систем екологічного менеджменту.
- Знання та навички роботи в інтегрованих системах менеджменту.
- Знання методології аудиту і здатність управляти процесом внутрішнього аудиту

Вимоги до спеціалізованої підготовки

Обсяг підготовки - 80 академічних годин.

Код	А Розуміти і вміння пояснити
	В На додаток до А, уміння вибирати відповідні методи і застосовувати їх
	С На додаток до А і В, розробляти й інтегрувати відповідні методи й інтерпретувати результати

Зміст спеціалізованої підготовки

1	Системи екологічного управління	
1.1	Вимоги стандарту ISO 14001 в останній редакції.	С
1.2	Методи та методології екологічного менеджменту (екологічна термінологія, принципи екологічного менеджменту та їх	В

	застосування, інструменти екологічного менеджменту)	
1.3	Екологічні наука і технології (вплив діяльності людини на навколишнє середовище, взаємодія екосистем, елементи навколишнього середовища: повітря, вода, земля; управління природними ресурсами, методології охорони навколишнього середовища, управління відходами, енергоменеджмент)	В
1.4	Екологічні питання у виробничих процесах	В
1.5	Можливі особливості відповідних секторів промисловості	В
1.6	Екологічні норми і законодавство	В
1.7	Система екологічного менеджменту (початковий екологічний аналіз, політика, цілі і програми, аспекти і впливи, технології для запобігання забруднення)	С
1.8	Застосовні стандарти у відповідному секторі економіки	В
2	Аудит	
2.1	Стандарт ДСТУ ISO 19011, ISO 19011 діючих редакцій.	С
2.2	Класифікації аудитів (різні класифікації, цілі, відмінності, визначення)	С
2.3	Роль і відповідальність Аудитора і Головного Аудитора в аудиторській групі (компетенції, особисті якості, вміння та ноу-хау, підготовка та інформування, ноу-хау головного аудитора)	В
2.4	Принципи, порядок та методи аудиту (принципи аудиторської діяльності, управління програмами аудиту, управління аудитом, невідповідності);	В
2.5	Документи та інша інформація, пов'язана з системами менеджменту (застосування систем менеджменту, пов'язаних з різними організаціями, взаємодії між різними компонентами системи менеджменту, стандарти на системи управління, законодавство, правила та інші застосовні вимоги, що мають відношення предмету аудиту).	С
2.6	Особливості аудиту третьої сторони, стандарти ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1, ISO/IEC 17021-1, ISO/IEC TS 17021-2 діючих редакцій.	В
3	Інструменти, методи та моделі менеджменту	
3.1	Методи для встановлення/ідентифікації вимог, потреб і очікувань споживачів	В
3.2	Бути в змозі вибрати відповідні методи та інструменти, застосовувати їх для: <ul style="list-style-type: none"> • Збору інформації (наприклад, чек лист, листа збору даних, моніторинг та вимірювання, і т.д.) • Творчість (наприклад, мозковий штурм, аналіз силового поля, і т.д.) • Аналіз інформації (наприклад, діаграми, гістограми, Блок-схеми, Діаграма Парето т.д.) • Аналіз проблем (наприклад, причинно-наслідкові діаграми, FMEA, звіт 8D і т.д.) 	С
3.3	Мати загальне уявлення про такі підходи, як Ощадливе виробництво та Шість сигма.	А
3.4	Основи теорії ймовірностей та статистики Принципи аналізу даних, графічні методи представлення для статистичних даних. Розуміння характеристик розподілень.	В

	Статистичне управління процесами. Оцінка здатності процесу і можливості для поліпшення процесів.	
3.5	Вміти застосовувати методи для визначення ризиків та можливості. Бути в змозі аналізувати і оцінювати ризики, з тим щоб визначити заходи щодо розв'язання питань, пов'язаних з ризиками та можливостями	С
3.6	Вміти застосовувати рекомендації ISO 9004 належним чином з урахуванням специфіки конкретної організації	В
3.7	Моделі досконалості, зокрема модель EFQM (фундаментальні концепції, критерії, логіка RADAR), їх використання для конкретної організації з урахуванням її специфіки	В
3.8	Проведення оцінювання організацій на базі ISO 9004 та моделі досконалості EFQM.	А
3.9	Бути здатним розробляти сценарії майбутнього, бачення, місію і стратегію відносно системи менеджменту якості, базуючись на баченні, місії та стратегії організації. Вміти визначити необхідність поліпшення, зміни або інновації в системі менеджменту якості. Бути здатним застосовувати принципи лідерства, методи і технології.	В

Вимоги до процесу оцінювання професійних характеристик

Загальні знання і навички	Загальні знання і навички на рівні, який можна звичайно досягти, одержавши вищу освіту.
Спеціальні знання і навички	<p>Знання, розуміння, вірна інтерпретація стандарту ДСТУ ISO 14001:2015, ISO 14001:2015)</p> <p>Можуть бути досягнуті шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Спеціальних програм навчання (Частини 1,2,3) <p><u>Зміст навчальної програми:</u> цілі і задачі навчання повинні відноситися до конкретних знань і навичок «Менеджера систем екологічного управління».</p> <p><u>Тривалість і методи:</u> 80 ак. годин (24 ак. годин для частини 1, 16 ак. годин - частини 2 та 40 ак. годин частини 3, визначених вище) навчання в аудиторіях. Альтернативні форми навчання (наприклад, самонавчання, електронне навчання), можуть бути визначені в навчальній програмі, якщо відповідають цілям навчання, але не більше ніж на 40% загального обсягу навчальних годин. Альтернативні форми навчання можуть бути застосовані, якщо виконуються наступні умови:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Форма навчання підходить для цілей навчання. ➤ Будь-яка форма навчання повинна бути зазначена в навчальному плані навчального закладу. Виконання навчального плану повинне бути документально підтверджено навчальним установою. і <ul style="list-style-type: none"> • Досвіду роботи на робочому місці в конкретній області екологічного управління протягом не менше двох років (тільки для Менеджерів систем екологічного управління).
Особистісні характеристики	<ul style="list-style-type: none"> • Вимоги до загальних навичок роботи й особистої поведінки розроблені з погляду професійних і технічних посад, залучених у розслідування і рішення проблем, у взаємодії з іншими керівниками, професіоналами, експертами, клієнтами і/чи зацікавленими сторонами, залученими у керування групами співробітників у робочих ситуаціях на рівні, який можна чекати в результаті чотирьох років досвіду роботи (тільки для Менеджерів систем екологічного управління). • Особистісні характеристики (поведінка, напрям думок) повинні відповідати, визначеним вище і бути продемонстровані шляхом підписання Кодексу професійної поведінки ОСП УАЯ.